

REGLEMENTAREA CONTRACTULUI DE DONAȚIE (ÎN LUMINA CARACTERELOR JURIDICE) DUPĂ MODERNIZAREA CODULUI CIVIL AL REPUBLICII MOLDOVA

THE REGULATION OF THE DONATION CONTRACT IN THE CONTEXT OF MODERNIZATION OF THE CIVIL CODE OF REPUBLIC OF MOLDOVA

Ludmila BELIBAN-RAȚOI, doctorand,
Universitatea de Stat din Moldova

Abstract: The donation contract is the contract that arises through the human characters, outlined by kindness, gratefulness and gratitude. In general, this contract has existed from all the times, but has changed in time due to the historical epoch. The existence of this contract can not be contested, no matter the legal provisions. The new legislative modifications of the Republic of Moldova have improved the legal settlement of the donation contract, creating, in this way, new possibilities of developing this civil law institution.

Cuvinte-cheie: *contract de donație, intenție liberală, contract unilateral obligațional, liberalitate, titlu gratuit, translativ de proprietate, solemnitate, ingratitudine, irevocabil.*

Contractul de donație reprezintă o reflectare în realitatea socio-juridică a conceptului de generozitate, ca ipostază relativ frecvent întâlnită a personalității umane. Acest contract este unul dintre cele mai vechi existente în raporturile juridice. În dreptul roman, de exemplu, existau mai multe categorii de donații: donațiunea între vii obișnuită, donațiunea între soți, dota, donațiunea *ante nuptias* și donațiunea *mortis causa* [1, p.3]. Până în prezenta acest contract a evoluat, dar totuși nu și-a atenuat din caracterele ei juridice.

Codul civil al RM, după modernizare [2] a evoluat extrem de mult și la capitolul reglementării contractului de donație. Modificările Codului civil preia, așadar, în mare parte viziunea legiuitorului de până la modificări, dar introduce o serie de elemente de noutate menite să remedieze anumite carențe sau omisiuni de reglementare sesizate în practica judiciară ori în doctrina de specialitate, să înlăture efectele unor concepții care nu se mai regăsesc în gândirea juridică modernă și să adapteze contractul de donație, pe de o parte, la interesele sociale și individuale actuale, iar, pe de altă parte, la stadiul evolutiv al mentalității generale [3].

Deși modificările acestui capitol sînt spectaculoase, dar din păcate modernizarea Codului Civil nu afectează noțiunea contractului. Astfel dispozițiile art.

1198 ale CC al RM definesc acest contract în felul următor – Prin contractul de donație, o parte (donator) se obligă să mărească din contul patrimoniului său, cu titlu gratuit, patrimoniul celeilalte părți (donatar). De aici desprindem trei trăsături caracteristice:

- 1) donația este îndreptată spre majorarea patrimoniului donatarului;
- 2) majorarea patrimoniului donatarului se produce din contul patrimoniului donatorului cu titlu gratuit;
- 3) majorarea patrimoniului donatarului se face cu intenția donatorului de a gratifica;

Deci elementul esențial specific contractului de donație este intenția liberală – *animus donandi*, intenția de a gratifica, ce reprezintă însăși esența contractului. Dacă această intenție de a gratifica lipsește, actul proiectat ori încheiat nu mai poate fi calificat ca donație, independent de denumirea sa. Intenția liberală presupune, evident, și elementul obiectiv al diminuării activului patrimonial al dispunătorului în beneficiul donatarului, care, în mod corelativ, se îmbogățește, în caz contrar această intenție neputând fi calificată drept „liberală”. Asociind cele două elemente, intenția liberală și diminuarea patrimoniului dispunătorului în beneficiul gratificatului, donația poate fi definită ca fiind acel contract prin care, cu intenția de a gratifica, donatorul transmite donatarului în mod irevocabil dreptul de proprietate asupra unui bun, un alt drept real sau un drept de creanță, diminuându-și astfel patrimoniul fără contraprestație, în beneficiul celui din urmă. În literatura de specialitate, donația a fost definită, de exemplu, ca fiind un contract solemn, unilateral și cu titlu gratuit, prin care una dintre părți, numită donator, cu intenție liberală, își micșorează în mod actual și irevocabil patrimoniul său cu un drept (real sau de creanță), măbind patrimoniul celeilalte părți, numită donatar, cu același drept, fără a urmări să primească ceva în schimb [4, p. 118]. La fel găsim și alte noțiuni asemănătoare –donația este acel contract prin care o persoană, numită donator, transferă în mod irevocabil un drept (real sau de creanță) al său asupra unuia sau mai multor bunuri determinate unei alte persoane, numită donatar, care îl acceptă [5, p. 232].

Definiția legală a contractului de donație, în corelație cu întregul ansamblu normativ care vizează acest capitol, permite determinarea caracterelor juridice ale donației.

Donația este un contract unilateral. Ca orice act juridic bilateral, donația ia naștere prin întrunirea, realizarea acordului de voință al părților contractante. Înainte de toate însă, donația este un contract unilateral, iar elementul ce îl diferențiază de contractele sinalagmatice este aspectul obligațiilor contractuale. Prin încheierea contractului, se creează obligații doar în sarcina uneia dintre părți, a donatorului, fără ca aceste obligații să-și găsească o corelație în îndatoririle donatarului, dacă donația nu este afectată de modalitatea sarcinii. De altfel, donația

cu sarcină este, în limita respectivei sarcini, un contract sinalagmatic și oneros. Deși contractul de donație nu dă naștere, în mod direct, vreunei obligații în sarcina donatarului, acestuia îi incumbă o îndatorire de recunoștință față de donator, a cărei nerespectare, dacă sunt întrunite condițiile de gravitate expres reglementate de lege, poate atrage chiar sancțiunea revocării donației pentru ingratitudine, în condițiile art. 1210 CC al RM. Obligația de recunoștință păstrează însă o accentuată componentă morală și tocmai de aceea nu este susceptibilă de executare silită, ca obligație de a face, iar existența sa nu transformă nicidecum contractul într-unul sinalagmatic. Faptele concrete care materializează ingratitudinea sunt uneori susceptibile de sancționare în alte sfere ale dreptului (de exemplu, atentatul și alte infracțiuni prin condamnarea penală, faptele penale care nu întrunesc gradul de pericol social al unei infracțiuni, eventual, prin obligarea subiectului la despăgubiri sau la plata unei amenzi), dar această păstrează dreptul donatarului de a-l ierta pe donatar și, ca atare, de a lipsi de eficiență comiterea faptului, în ceea ce privește efectele donației consimțite art. 1210 alin. (2) CC al RM. Donația cu sarcină este, în limita sarcinii, un contract sinalagmatic. De altfel, donația cu sarcină, cunoaște semnificative deosebiri de regim juridic față de donația pură și simplă, operând un transfer de caractere și trăsături juridice de la contractul sinalagmatic. Aceste particularități urmează să producă efecte doar în limita sarcinii, a valorii acesteia. Dacă respectiva valoare absoarbe sau este extrem de apropiată de valoarea contractului, convenția încheiată nu mai este una de donație, ci un act cu titlu oneros. Așadar, donația cu sarcină este un contract sinalagmatic și, ca o subclasificare a acestui tip de contracte, comutativ. Specific contractelor comutative este aspectul cunoașterii de către părți, din chiar momentul încheierii convenției, în mod cert a existenței și cel puțin generic a întinderii obligațiilor ce le revin, acestea nedepinzând de factori exteriori.

Donația cu sarcină, în general, exclude elementul alias, în sensul că obligațiile părților nu pot crea pentru acestea șansa unui câștig sau riscul unei pierderi, rigoarea pe care o presupune încheierea contractului și efectele acestuia fiind incompatibile cu sfera de incidență a hazardului. Încă de la momentul încheierii contractului sunt determinate legal obligațiile ce incumbă donatarului și donatarului, dat fiind caracterul numit al contractului, obligații pe care donatorul le poate agrava și multiplica valabil (de exemplu, garanția pentru evicțiune). Donația nu creează pentru donator un „risc de pierdere”, ci chiar o diminuare patrimonială concretă, asumată, care va profita gratificatului, deoarece aceasta înseamnă intenție liberală. Desigur că donația (și cea cu sarcină) este compatibilă cu instituirea unor condiții suspensive sau rezolutorii cazuale sau mixte, uneori chiar implicite, dar acestea afectează doar eficacitatea ori desființarea obligațiilor valabil asumate, iar nu cunoașterea existenței ori a întinderii acestora, care la acel moment al formării acordului de voință erau certe.

Donația este un contract cu titlu gratuit. Liberalitatea este o specie, a actelor cu titlu gratuit, din categoria cărora fac parte și actele dezinteresate. Deosebirea esențială dintre liberalități și actele dezinteresate o constituie aspectul diminuării activului patrimonial al dispunătorului, corelativ cu argumentarea patrimonială actuală a beneficiarului. Cu alte cuvinte, prin liberalitate, dispunătorul își micșorează patrimoniul în mod irevocabil cu o valoare activă (de exemplu, donează proprietatea sa, unui terț ori renunță la încasarea unei datorii). [6, p. 403] Încheind un act dezinteresat (comodat, depozit gratuit, mandat gratuit), dispunătorul nu suferă o diminuare patrimonială, beneficiile obținându-se de către cocontractant fără a se realiza o însărăcire a persoanei de la care emană actul dezinteresat. Așadar, contractul de donație face parte din categoria liberalităților, este o convenție cu titlu gratuit, fără prefigurarea, în cazul donației pure și simple, a obținerii unui contraechivalent pentru sine sau pentru altul. Cu toate acestea, elementul obiectiv, patrimonial, al însărăcirii dispunătorului corelativ cu îmbogățirea beneficiarului nu este suficient în delimitarea caracterului gratuit al contractului de donație, în calificarea ca atare a actului încheiat, căci acesta trebuie să se asocieze cu un element subiectiv, și anume intenția liberală. Tocmai de aceea contractul de donație nu se confundă cu premiile sau recompensele oferite în scopuri publicitare de către comercianți, în prezent profesioniști, acestora lipsindu-le elementul *animus donandi* [7, p. 57]. Intenția liberală lipsește și în cazul executării benevole a unei obligații civile imperfecte, în acest sens, s-a arătat că, achitând datoriile naturale, persoana își îndeplinește o obligație, nu face o liberalitate, deoarece, în această ipoteză, obligația există, deci inițiativa formării sale nu revine dispunătorului, doar că împlinirea termenului de prescripție a determinat stingerea dreptului creditorului de a mai recurge la forța de constrângere a statului pentru a obține îndeplinirea obligației ce incumbă debitorului. De asemenea, nu reprezintă o donație întreținerea unei rude fată de care nu există obligația legală de întreținere, iar prestarea unui serviciu în beneficiul unei alte persoane, chiar cu titlu gratuit, nu întrunește elementul obiectiv anterior menționat (în sărăcirea, corelativă cu îmbogățirea beneficiarului), putând fi inclusă, după cum am arătat, în categoria actelor dezinteresate. În limita valorii sarcinii, donația este un contract sinalagmatic și cu titlu oneros, drepturile și obligațiile părților fiind reciproce și interdependente. În niciun caz însă, valoarea sarcinii nu poate absorbi sau să devină sensibil egală cu beneficiile procurate celui ținut la îndeplinirea acesteia, deoarece, în această situație, indiferent de denumirea pe care i-au dat-o părțile, contractul nu mai este o donație, ci un act cu titlu oneros. Intenția liberală este incompatibilă absolut cu obținerea unui contra echivalent integral al prestației care o materializează. Donația afectată de modalitatea sarcinii poate fi însă și pur gratuită, atunci când beneficiar al sarcinii este chiar donatarul, situație în

care se impune cercetarea atentă a voinței părților pentru a se stabili dacă nu cumva respectiva sarcină este în realitate o condiție.

Solemnitatea este consacrată de legiuitor pentru faza precontractuală, în acest sens, art. 1200 al Codului civil al RM, stabilește – Indiferent de natura bunului, antecontractul de donație se încheie în formă autentică. Ceia ce ține de contract, avem modificări a normei, dar iarăși care ar putea crea diferite probleme în acest sens. Căci prima frază a art. 1200, alin 1 CC al RM, stabilește - contractul de donație se încheie în formă autentică. Însă nerespectarea formei nu afectează valabilitatea contractului de donație dacă bunul donat a fost predat donatarului. Deci forma autentică nu este *ad validatem*, ci acest viciu de formă este acoperit prin faptul predării bunului. Cu toate acestea, dacă obiectul al donației este un bun pentru a cărei vânzare (înstrăinare) prin lege este prevăzută o anumită formă a contractului, aceeași formă este cerută și contractului de donație. Și aici este destul de periculoasă această prevedere, pentru că Politica statutului cu privire la autentificare contractelor de vânzare a imobilelor a fost diferită de la perioadă la perioadă. Astfel de ce a fost impusă obligația precontractuală notarului, dar forma autentică nu a rămas o obligație a contractelor de donație a imobilelor cu destinație locativă. Aceasta este o neclaritate pe care legiuitorul a impus-o prin aceste două articole ce se combat reciproc. Suntem de părerea că dacă legiuitorul a impus obligativitatea oferirii informațiilor precontractuale de către notar, atunci era necesare de stabilit obligativitatea autentificării, ca efect *ad validatem* a contractelor de donație ce au ca obiect imobilele cu destinație locativă.

Cu referire la art. 1201 lit. (a)), care prevede că dacă obiect al donației este un bun imobil cu destinație locativă, notarul care autentifică contractul de donație este obligat, înainte de încheierea contractului, să transmită informație și să explice, într-un limbaj simplu, donatorului că donatarul nu poartă nici o obligație de întreținere a donatorului și nu are nici o obligație de a asigura donatarului spațiu locativ cu excepția cazului în care o asemenea sarcină s-a stipulat în contractul de donație. Această normă rezolvă o problemă, dar creează o serie de probleme de aplicare a acesteia. Și anume care va fi posibilitatea notarului de informare a donatorului ce autentifică contractul de donație, în temeiul unei procuri. Care notar are obligația de a informa donatorul, cel ce autentifică procura sau cel ce autentifică contractul de donație. Legea în articolul 1201 CC al RM menționează că notarul ce autentifică contractul. Atunci apare întrebarea este posibilă încheierea unui contract de donație a cărui obiect este imobil cu destinație locativă prin reprezentare? Credem totuși că legiuitorul nostru nu a subînțeles această interdicție, dar apare problema aplicabilității practice a acestei norme, în special în acest caz. La fel este foarte dificilă aplicarea practică a legislației în acest sens cu privire la contractele de donație a căror donatori sunt cetățenii străini, căci informația precontractuală trebuie prezentată în limba în care acesta o posedă.

Este de obligația notarului să prezinte informația precontractuală donatorului, dar cine va suporta aceste cheltuieli, de traducere a textului pregătit în limba în care o cunoaște.

O altă problemă în acest sens o avem cu forma acestei informații, poate aceasta avea și un alt caracter decât cea pe hîrtie, cu trimitere la art. 320 al CC al RM, Forma textuală a informației

(1) Dacă legea prevede forma textuală pentru transmiterea unei informații, ea trebuie să fie lizibilă, să indice numele persoanei care o transmite și să fie făcută pe un suport durabil.

(2) Suport durabil înseamnă orice instrument care:

a) permite destinatarului să stocheze informațiile care îi sînt adresate personal, într-un mod accesibil pentru referințe ulterioare pentru o perioadă de timp adecvată, în vederea informării; și

b) permite reproducerea neschimbată a informațiilor stocate.

(3) Constituie suport durabil hîrtia, stickurile de memorie USB, CD-ROM-urile, DVD-urile, cardurile de memorie sau discurile dure ale computerelor, mesajele transmise prin poșta electronică, precum și altele care corespund alin. (2). Din cele stabilite mai sus aceasta nu este forma textuală, dar totuși forma pe suport de hîrtie, deci aceasta este în final o excepție a art. 320, și anume o normă de protecție a donatorului.

Donația este un contract translativ de proprietate. Transferul dreptului de proprietate de la donator la donatar operează din momentul realizării acordului de voințe în forma prevăzută de lege [8, p.413]. Încheierea contractului de donație este, pentru donator, în mod evident un act de dispoziție, deoarece are ca efect ieșirea unui drept din patrimoniul acestuia. În schimb, dacă donația nu este cu sarcină, pentru donatar încheierea contractului nu reprezintă un act de dispoziție, deoarece nu are ca rezultat pierderea unui drept sau grevarea cu sarcini reale a unui bun. Este posibil ca, prin convenția lor, părțile să amâne acest moment al transferului dreptului de proprietate, așadar, să disocieze încheierea acordului de voință de producerea efectului principal al acestuia, dar, ca regulă, donația este translativă de proprietate din chiar momentul încheierii contractului. În cazul darului manual însă, formalitatea remiterii bunului sau a simbolurilor acestuia înlocuiește forma solemnă și contractul nu se încheie decât prin îndeplinirea predării-primirii, a tradițiunii. Transferul de proprietate la un moment ulterior nu este posibil. Caracterul translativ de proprietate este însă numai de natura contractului de donație, iar nu de esența sa, căci pot forma obiect al donației și alte drepturi reale ori drepturi de creanță. De exemplu, cesiunea de creanță cu titlu gratuit este o donație.

Caracterul consensual. Conform art. 1198 CC al RM - Prin contractul de donație, o parte (donator) se obligă să mărească din contul patrimoniului său, cu

titlu gratuit, patrimoniul celeilalte părți (donatar). Din noțiunea enunțată mai sus putem determina cu certitudine că contractul de donație are un caracter consensual. Modernizările operate Codului civil au îmbunătățit reglementările la capitolul caracterului consensual al contractului de donație. Conform prevederilor legale ale Codului civil de până la modernizare, art. 828 alin (1) CC al RM- Contractul de donație se considera încheiat din momentul transmiterii bunului. Atunci norma din noțiunea contractului de donație, și această normă se combăteau, dar la fel nu corespundeau cu tendințele dreptului civil în general. Conform normelor după modernizare această normă a fost exclusă, conturând acest aspect consensual al contractului de donație. Astăzi prevederile legale la art. 1200, alin 1 CC al RM, stabilește - contractul de donație se încheie în formă autentică. Însă nerespectarea formei nu afectează valabilitatea contractului de donație dacă bunul donat a fost predat donatarului. Deci astăzi transmiterea bunului este o formă ce oferă valabilitate contractelor de donație, dacă contractul nu a fost încheiat în forma autentică cu excepția faptului în care pentru înstrăinarea unui bun este necesară o anumită formă.

Totuși s-a păstrat pînă azi caracterul real cu privire la darurile manuale.

Caracterul irevocabil al donației

După noile modificări contractul de donație expres a fost enunțat ca un contract irevocabil art. 1207, aspect ce ne lipsea cu desăvîrșire. În materia contractului de donație avem de-a face nu doar cu această irevocabilitate generală, aplicabilă oricărui contract, ci și cu o irevocabilitate specială, proprie acestui contract, derivată din natura sa de liberalitate. Prin urmare, în cazul donației irevocabilitatea este una specială, deoarece privește nu doar efectele contractului, ci și natura intrinsecă a acestuia, motiv pentru care doctrina a denumit-o irevocabilitate de gradul II [9, p.351]. Prin intermediul principiului irevocabilității donației se urmărește, ocrotirea intereselor legitime ale donatorului, garantarea dreptului de proprietate al donatarului asupra bunului donat, precum și consolidarea siguranței circuitului civil prin protejarea intereselor terților care intră în raporturi juridice.

Clauzele incompatibile cu principiul irevocabilității donației sînt:

- a) Donația afectată de o condiție a cărei realizare depinde exclusiv de voința donatorului. Aceasta înseamnă că este nulă absolut donația afectată de o condiție pur potestativă, adică a cărei realizare depinde exclusiv de voința donatorului (de exemplu, clauza prin care donatorul își rezervă dreptul de a denunța unilateral contractul de donație este o clauză pur potestativă). În doctrină se consideră că ar fi lovită de nulitate absolută și o donație afectată de condiție simplă potestativă, chiar dacă aceasta nu depinde exclusiv de voința donatorului, ci și de circumstanțe exterioare, întrucât donația este o liberalitate și nu un contract cu titlu oneros, care ar deveni nul numai dacă

ar fi afectat de o condiție pur potestativă. Pe de altă parte, este valabilă donația afectată de o condiție potestativă mixtă, care presupune un eveniment a cărui realizare depinde de ambele părți contractante sau de o terță persoană față de contract, precum și cea afectată de un termen, întrucât acesta afectează numai executarea obligației nu și formarea ei.

- b) Donația care impune donatarului plata datoriilor pe care donatorul le-ar contracta în viitor, dacă valoarea maximă a acestora nu este determinată în contractul de donație (art. 1198 CC al RM). Pe de altă parte, este valabilă clauza prin care donatorul impune donatarului, în mod expres, tacit sau implicit, plata datoriilor prezente, care existau în patrimoniul donatorului la data încheierii contractului de donație sau chiar și plata unor datorii viitoare, dacă ele sunt determinate prin actul de donație (de exemplu, sunt valabile clauzele prin care donatorul îl obligă pe donatar la suportarea cheltuielilor de înmormântare sau la plata pensiei alimentare).
- c) Donația care conferă donatorului dreptul de a denunța unilateral contractul este și ea lovită de nulitate absolută, deoarece constituie tot o condiție pur potestativă, în baza căreia donatarul s-ar afla la discreția donatorului, în ceea ce privește posibilitatea de a denunța unilateral sau de a menține contractul, după bunul plac.
- d) Donația care permite donatorului să dispună în viitor de bunul donat, chiar dacă donatorul moare fără să fi dispus de acel bun [10, p. 173]. Dacă dreptul de a dispune vizează doar o parte din bunurile donate, nulitatea operează numai în privința acestei părți. Dacă donatorul inserează în contract o clauză prin care își rezervă dreptul de a dispune în viitor numai de o parte din bunurile dăruite, atunci donația este nulă doar parțial, cu privire la acele bunuri față de care donatorul și-a manifestat dorința de a dispune ulterior, pe când contractul de donație este lovit de nulitate absolută în întregul său, dacă donatorul și-a rezervat dreptul de a înstrăina orice bunuri ar crede de cuviință, deoarece în această situație ar putea înstrăina toate bunurile dăruite.

Clauze compatibile cu principiul irevocabilității donației. Pe lângă clauzele incompatibile cu principiul irevocabilității donației menționate, există o serie de clauze care sunt compatibile cu acest principiu, respectiv:

- a) Donația poate fi afectată de un termen, deoarece acesta nu afectează valabilitatea, modul de dobândire al dreptului transmis, ci numai exercițiul acestuia.
- b) Donația afectată de o condiție cazuală și mixtă. Condiția este cazuală atunci când realizarea evenimentului depinde de hazard, de întâmplare, fiind deci independent de voința părților actului juridic, sau atunci depinde exclusive de voința unui terț, pe când condiția este mixtă atunci când

realizarea evenimentului depinde atât de voința uneia dintre părți, cât și de voința unei persoane determinate.

- c) Donația care stipulează plata datoriilor prezente sau viitoare, dacă acestea sunt determinate prin contractul de donație.
- d) Donația care prevede clauza de reîntoarcere convențională a bunurilor donate, fie în situația în care donatarul ar precedea donatorului, fie atunci când atât donatarul, cât și descendenții săi ar precedea donatorului.

Excepțiile principiului irevocabilității donațiilor:

- Excepții contractuale
- Excepții legale

Excepții legale de revocare a donațiilor sunt: dreptul de a revoca donația în caz de ingraturdine, art. 1210 al CC al RM, Dreptul de a revoca donația în cazul în care donatorul nu este în stare să se întrețină din contul patrimoniului sau venitului său, art. 1211 CC al RM, Dreptul de a revoca donația în situația în care există alte circumstanțe decisive care au stat la baza încheierii contractului (boală fatală a donatorului, intenția de căsătorie sau căsătoria donatarului, relația de căsătorie dintre donator și donatar), art.1212 CC al RM.

Dreptul de a revoca donația în caz de ingraturdine. Temeiurile de înaintare a acțiunii de revocare a donației în caz de ingraturdine sunt limitativ prevăzute de lege. Astfel conform art. 1210, donația poate fi revocată:

- în cazul în care donatarul ar atenta la viața donatorului sau a unei persoane apropiate acestuia;
- săvârșirea cu vinovăție a unei fapte ilicite față de aceste persoane care demonstrează ingraturdine gravă;
- refuzul neîntemeiat de a acorda donatorului întreținerea datorată. Refuzul donatarului nu va fi sancționat cu revocarea, dacă donatorul are rude în situație de a-i putea acorda întreținere. La fel în nici un caz donatorul nu are acțiune în justiție pentru a cere întreținere de la donatar, ci doar acțiune în revocare donațiunii pentru ingraturdine [11, p.135].

Acțiunea în revocarea donației pentru ingraturdine se caracterizează prin:

1. Este o acțiune strict personală, ea poate fi intentată de donator și doar în mod excepțional, în caz de deces moștenitorii acestuia devin titularii dreptului de revocare. Art. 1207,alin (4) CC al RM.

2. Revocarea poate fi exclusă în cazul în care donatorul îl iartă de donatar. Art. 1210, alin. (2). Se prezumă că a fost iertat dacă nu a intenta acțiune în termen de 1 an din momentul când a cunoscut sau, în mod rezonabil, trebuia să cunoască circumstanța care îl îndreptățește să revoce, art. 1208 CC al RM.

3. Acțiunea în revocarea donației pentru ingraturdine poate fi intentată doar în contract autorului faptului de ingraturdine, nu și împotriva moștenitorilor, dacă făptuitorul a încetat din viață.

Dreptul de a revoca donația în cazul în care donatorul nu este în stare să se întrețină din contul patrimoniului sau venitului său.

Temeiuri de invocare:

- Acest temei poate opera în cazul în care persoana întrunește condițiile stabilite de lege de a fi întreținute, sau de a primi prestații de asigurare socială în sistemul public, chiar dacă donatorul nu a exercitat aceste drepturi.
- Se suspendă dreptul de revocare pe perioada cât donatarul acordă această întreținere donatorului, iar ultimul are dreptul legal de a fi întreținut.
- În cazul în care totuși donatarul va înceta întreținerea și donația va fi revocată obligația de restituire se va reduce cu valoarea întreținerii.

Conform art. 1207 alin 5, drept poate fi realizat atât de donator cât și de creditorii ce au dreptul la întreținere de la donator, pe calea acțiunii oblice. Astfel în contractul de donație ar trebuie de stabilit dacă donatorul are obligația de întreținere convențională sau legală față de cineva.

Dreptul de revocare din alte motive conform art. 1212 CC al RM.

Dreptul de revocare apar în cazul în care donația a fost influențată de anumite circumstanțe:

- contractul a fost încheiat în timpul unei boli fatale a donatorului
- intenția de căsătorie
- căsătoria
- relația de căsătorie a donatorului și donatarului, etc.

Dacă în urma acestei schimbări :

- a) folosul oferit donatarului este vădit nepotrivit sau excesiv
- b) Este vădit injust de a obliga donatorul să respecte donația.

Dreptul de revocare apare doar dacă schimbarea circumstanțelor era atât de imprevizibilă, încât donatorul, la momentul încheierii contractului, nu ar fi putut în mod rezonabil să o prevadă și donatorul nu și-a asumat riscul acestei schimbări a circumstanțelor.

O excepție contractuală de revocare a donației, este reglementată la art. 1207, alin 2:

În particular, contractul poate să prevadă dreptul de revocare, fie în cazul în care donatarul ar precedea donatorului, fie în cazul în care atât donatarul, cât și descendenții săi ar precedea donatorului. În calitate de recomandare ar fi ca în contractul de donație, cu clauza de revocare în cazul precederii donatarului cât și descendenților lui, părțile să nu se limiteze la o simplă formulare, ci să prevadă expres modalitatea de revocare. În cazul în care obiectul material al contractului de donație este un bun imobil, în mod obligatoriu ar fi ca în contract să prevadă modalitatea de returnare a actelor de proprietate donatorului, pentru a evita litigiile în acest sens cu privire la interpretarea contractului.

În esența sa contractul de donație este acel contract ce se naște din aspectele caracterului uman, ce se conturează prin bunătate, recunoștință și grațitudine. În ansamblul său contractul de donație a existat întotdeauna, dar s-a perindat prin timp și în dependență de epoca istorică a avut unele aspecte ale timpurilor. Existența acestui contract nu poate fi contestată, indiferent de prevederile legale. Important este ca legiuitorul să creeze condiții pentru evoluție a acestui contract, dar în același timp să nu permită excese ale cetățenilor în aceste aspecte.

Referințe bibliografice:

1. Cristinel Murzea, Emil Poenaru, Donația și testamentul. Studiu de doctrină și jurisprudență. Monografie. Editura Hamangiu, 2007.
2. Lege Nr. 133 din 15.11.2018 privind modernizarea Codului civil și modificarea unor acte legislative. Publicat : 14.12.2018 în Monitorul Oficial Nr. 467-479 , art Nr : 784, Data intrării în vigoare : 01.03.2019.
3. NOTA INFORMATIVĂ la proiectul Legii privind modificarea și completarea unor acte legislative, publicată pe pagina web al Ministerului Justiției –www.justice.gov.md
4. Fr. Deak, Tratat de drept civil. Contracte speciale, Ed. Universul Juridic, București, 2001.
5. Radu I Motica, Florin Moțiu, Contracte civile. Teorie și practică Judiciară. Lumina Lex. București 2004.
6. G. Boroș, L. Stănciulescu, Instituții de drept civil în reglementarea noului Cod civil, Ed. Hamangiu, București, 2012.
7. I.R. Urs, S. Angheni, Drept civil. Contracte civile, vol. III, Ed. Oscar Print, București, 1999.
8. G. Boroș, L. Stănciulescu, Instituții de drept civil, în reglementarea Noului Cod civil, Ed. Hamangiu, București, 2012.
9. Fr. Terré, Y. Lequette, Droit civil. Les successions. Les libéralités, Dalloz, Paris, 1997, p.351
10. Carmen-Nicoleta Bărbieru, Codrin Macovei, Activitatea notarială, de la teorie la practică, Universul Juridic, București, 2018.
11. Prof. univ. dr. Dumitru Macovei, Prep. Univ. drd Marius Sebastian Striblea. Drept Civil. Contracte. Succesiuni. Editura Junimea, Iași 2000.